

[Stegger Nielsen.]

Vi billiger fra mit partis side disse synspunkter. Andragendet om statens overtagelse af Vestjydsk Gymnasium blev henvist til behandling i undervisningsministeriets udvalg til overvejelse af gymnasieforholdene, og dette udvalg afgav erklæring vedrørende forholdet i juni måned 1951. Det fremgår heraf, at skolen i Tarm gennem sit stigende elevtal og dimittendtal gennem årene har godtgjort, at der var behov for en skole af denne art på denne egn, skønt skolegang der er forbundet med langt flere ulemper end andre steder: meget store afstande, rejser med tog, med rutebil og på cykel — for enkelte elever endda helt op imod et halvt hundrede kilometer — og med forholdsvis store økonomiske byrder for de pågældende elevens hjem, ikke mindst i form af betydeligt højere skolepenge.

Vestjydsk Gymnasium er en kostskole, og det foreslås, at staten opretholder den som sådan. Der findes ingen kostskole i Jylland, derimod 3 på Sjælland, i Sorø, Birkerød og Rungsted. Hvad denne side af sagen angår, har det også vist sig, at gymnasiet i Tarm har haft kostelever ikke alene fra Vestjylland, men fra så godt som hele det øvrige land. Det er glædeligt at konstatere, at denne opgave — jeg gentager: trods store økonomiske ofre fra det lokale områdes side — hidtil under den private form er løst med en ikke ringe offervilje og et udmærket samarbejde mellem egnens befolkning og myndighederne, så institutionen gradvis har kunnet udvides og udbygges, alt efter behovets vækst, hvilket naturligvis har grundfæstet skolens stilling og må gøre det lettere for staten at imødekomme det andragende om overtagelse, som vi her forhandler om.

Tilbudet fra den selvejende institutions bestyrelse til staten går kort ud på, at skolen med grund, bygninger, materiel og samlinger overtages for restprioritetsgælden 380 000 kr., et tilbud, som må siges at være favorabelt, da den samlede værdi er anslået til 1 800 000 kr. Endvidere tilbydes der et lokalt tilskud på 200 000 kr. til delvis imødegåelse af den yderligere udbygning, som bliver nødvendig, og som der er gjort rede for i bemærkningerne; den er anslået til ca. 360 000 kr. Det må jo være et tal, der hviler på et skøn.

I bemærkningerne er der udfra det tidligere nævnte udvalgs beretning anført mange gode oplysninger, således vedrørende elevfordelingen både i 1950 og 1951. Herunder oplyses det, at der i øjeblikket er 70 kostelever, og at disse er fra 13 amter.

Ministeriets udvalg har betegnet bygningernes tilstand som tilfredsstillende og skolens samlinger som værende i orden; skolens økonomi anses for at være sund. Alt dette opfordrer til velvilje overfor dette forslag. Statens overtagelse af Vestjydsk Gymnasium i Tarm må mit parti anse for at være en økonomisk set fuldt forsvarlig foranstaltning fra statens side og tillige en retfærdighedshandling, specielt overfor den vestjyske befolkning.

Jeg anbefaler på mit partis vegne lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Bonnichsen: Dette lovforslag om statens overtagelse af det private gymnasium i Tarm er en sag, som ligger den højtærede undervisningsminister meget på sinde, således har jeg forstået det, og ministeren har da også udført et stort arbejde for at kunne fremsætte lovforslaget.

Når lovforslagets § 1 begynder således: „Der oprettes en statsskole i Tarm“, er dette jo lovsprog og betyder ikke, at nu kommer der noget helt nyt i Tarm, noget, som aldrig har været der før. Denne lille vestjyske by har allerede sit eksisterende gymnasium, en skole, der, således som det allerede er fremhævet, er vokset op i etaper, og det fik vi også indtryk af, da vi var ovre at se på skolen. Vi forstod godt, at når skolen således voksede langsomt op, måtte hele bygningskomplekset være præget deraf. Det var ikke een bygning opført efter en samlet plan. Jeg kommer i denne forbindelse til at tænke på Birkerød kostskole, som blev nævnt før, og hvor jeg var lærer for snart et halvthundrede år siden. Den bestod dengang af 11 større eller mindre bygninger — nu er der kommet flere —, som var opført, efterhånden som skolen voksede, og på lignende måde er det åbenbart gået med skolen i Tarm.

Selve lovforslaget er efter en indgående udvalgsbehandling i det andet høje ting vedtaget uforandret, hvilket er et bevis på, hvor velbegrundet lovforslaget er. Det er også en sund og naturlig udvikling, at man på en egn, hvor der er trang til det, begynder på en sådan skole fra den lokale befolknings side og så, når skolen har vist sin berettigelse og levedygtighed, kommer og siger til staten, at nu er det dens tur. Meget taler for, at det bliver staten, som fortsætter med at drive Tarm gymnasium, først og fremmest naturligvis af hensyn til børnene, for skulle dette gymnasium blive ved at være en selvejende institution, måtte enten skole- og kostpengene blive ved at